

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Ot.prp. nr. 89

(2005–2006)

Om lov om endring i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret (gjeninnføring av særskilt stillingsvern mot oppsigelse for yrkesbefal)

*Tilråding fra Forsvarsdepartementet av 9. juni 2006,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

1.1 Bakgrunnen for proposisjonen

Forsvarsdepartementet legger med dette frem forslag til lov om endring i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret (forsvarspersonelloven) for å gjeninnføre det særskilte stillingsvernet mot oppsigelse for yrkesbefal ansatt før forsvarspersonellovens ikrafttredelse 1. januar 2005.

Forsvarspersonelloven § 4 fastsetter at befall og vervede mannskaper tilsettes på de vilkår som er fastsatt i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. (tjenestemannsloven) med de avvik som følger av forsvarspersonelloven. Det er ikke fastsatt særskilte bestemmelser om oppsigelse av befall og vervede mannskaper i forsvarspersonelloven. Stillingsvernet for befall og vervede mannskaper er således som for statens tjenestemenn for øvrig. Før forsvarspersonellovens ikrafttredelse hadde yrkesbefalet et stillingsvern gjennom lov 10. juni 1977 nr. 66 om yrkesbefal m.m. i Forsvaret (yrkesbefalsloven) som innebar at yrkesbefalet kun kunne sies opp etter tjenestemannsloven når tjenestemannen på grunn av sykdom er varig uskikket til forsvarlig å utføre sin tjeneste. Yrkesbefalet kunne således ikke sies opp grunnet bortfall av arbeid.

I Ot.prp. nr. 60 (2003-2004) om lov om personell i Forsvaret, ble det ikke foreslått endringer i det

særskilte oppsigelsesvernet til yrkesbefal. Stortinget vedtok imidlertid å fjerne dette vernet, jf. Innst. O. nr. 94 (2003-2004) til lov om personell i Forsvaret, for å harmonisere yrkesbefalets oppsigelsesvern med øvrige tjenestemenn i staten. Endringen omfattet også ansettelsesforhold inngått før lovens ikrafttredelse 1. januar 2005. En slik omlegging ville innebære en inngripen i etablerte rettigheter for yrkesbefalet.

Forsvaret er i en langvarig omstillingsprosess som er svært krevende, ikke minst for de ansatte. I denne prosessen er det viktig å ha en god dialog med de ansatte og deres organisasjoner. Videre er det Forsvarsdepartementets oppfatning at omstillingen av Forsvaret kan gjennomføres uten at det er behov for å si opp yrkesbefal.

For å styrke Forsvarets evne til å løse sine oppgaver, legger regjeringen opp til å videreføre moderniseringen av Forsvaret som ble startet opp under Stoltenberg I-regjeringen. En sentral del av moderniseringen er målet om en personellstruktur som er i balanse når det gjelder kompetanse, alder og grad i forhold til Forsvarets behov. Håndteringen av de personellmessige konsekvensene i dette arbeidet forutsetter et nært samarbeid med de ansattes organisasjoner. For å bidra til dette, styrke dialogen og det konstruktive samarbeidet med de ansattes organisasjoner i den videre omstilling av Forsvaret, foreslår derfor Forsvarsdeparte-

mentet en gjeninnføring av det særskilte stillingsvernet mot oppsigelse for yrkesbefal ansatt før forsvarspersonellovens ikrafttredelse 1. januar 2005.

1.2 Høring

Lovendringen i denne proposisjon forutsettes å tre i kraft straks. Det har på bakgrunn av den knappe tid som har stått til rådighet, derfor ikke vært mulig å sende forslaget på høring. I stedet har departementet avholdt et møte med personellorganisasjonene der lovforslaget ble presentert, og hvor organisasjonene ble gitt anledning til å uttale seg om lovforslaget. Tilstedeværende personellorganisasjoner gav sin støtte til lovforslaget.

1.3 Ikrafttreden

Departementet foreslår som nevnt at endringen skal tre i kraft straks.

2 Gjeninnføring av det særskilte stillingsvernet mot oppsigelse for yrkesbefal ansatt før forsvarspersonellovens ikrafttredelse

2.1 Gjeldende rett

Forsvarspersonelloven § 4 fastsetter at yrkesbefal tilsettes på de vilkår som er fastsatt i tjenestemannsloven, men med de avvik som følger av forsvarspersonelloven. Det er ikke fastsatt særskilte bestemmelser om oppsigelse av befall i loven, og yrkesbefalets stillingsvern er således det samme som for statens tjenestemenn for øvrig. Dette innebærer at oppsigelse kan følge av tjenestemannens forhold, eller på grunnlag av endringer i virksomheten som medfører bortfall av arbeid. Det gjelder et generelt krav til saklighet for vedtak om oppsigelse, hvilket forutsetter at arbeidsgiver forsøker å finne alternative løsninger i virksomheten for å unngå oppsigelse. Arbeidsgiver plikter å undersøke om det finnes, og eventuelt tilby tjenestemannen annet passende arbeid i virksomheten før oppsigelse kan besluttes.

Før forsvarspersonellovens ikrafttredelse 1. januar 2005, ble yrkesbefalets stillingsvern regulert av yrkesbefalsloven. I henhold til yrkesbefalsloven kunne yrkesbefal kun sies opp etter tjenestemannsloven når tjenestemannen på grunn av sykdom kunne anses varig uskikket til forsvarlig å utføre sin tjeneste. Yrkesbefalet kunne således ikke sies opp grunnet bortfall av arbeid. Innføringen av personelloven medførte således at yrkesbefal tilsatt før lovens ikrafttredelse fikk et endret stillingsvern.

2.2 Departementets lovforslag

På bakgrunn av de forhold som er nevnt i kapittel 1, foreslår departementet en gjeninnføring av det særskilte stillingsvernet mot oppsigelse for yrkesbefal ansatt før forsvarspersonellovens ikrafttredelse 1. januar 2005.

3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget anses ikke å medføre merkostnader på Forsvarsdepartementets budsjett.

Oppsigelse har i liten grad blitt benyttet i forbindelse med omstillingen i Forsvaret, og det er heller ikke i særlig grad i dag aktuelt å anvende oppsigelse som verktøy ved slike omstillinger i statlig sektor. Det legges derfor til grunn at lovendringens innskrenking i arbeidsgivers mulighet til å anvende oppsigelse i forbindelse omstillingen i Forsvaret i liten grad vil få direkte økonomiske konsekvenser for Forsvaret.

4 Merknader til lovforslaget

Til § 19, annet ledd

Nytt annet ledd i § 19 fastsetter at yrkesbefal som var ansatt før lovens ikrafttredelse 1. januar 2005 ikke kan sies opp, med mindre yrkesbefalet på grunn av sykdom er varig uskikket til forsvarlig å utføre sin tjeneste, jf. tjenestemannsloven § 10 nr. 2 bokstav a.

Forsvarsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endring i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret (gjeninnføring av særskilt stillingsvern mot oppsigelse for yrkesbefal).

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endring i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret (gjeninnføring av særskilt stillingsvern mot oppsigelse for yrkesbefal) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endring i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret (gjeninnføring av særskilt stillingsvern mot oppsigelse for yrkesbefal)

I

I lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret skal § 19 nytt annet ledd lyde:

Yrkesbefal tilsatt før 1. januar 2005 kan sies opp etter lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn § 10 nr. 2 bokstav a når tjenestemannen på grunn av sykdom er varig uskikket til forsvarlig å utføre sin tje-

neste. For øvrig kan yrkesbefal tilsatt før 1. januar 2005, ikke sies opp etter reglene i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m.

II

Loven trer i kraft straks.
